

การสังเคราะห์งานวิจัย : ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อ
ผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนในประเทศไทย

RESEARCH SYNTHESIS : THE CAPABILITY INNOVATION MANAGEMENT FOR
THE SUSTAINABLE ORGANIZATION PERFORMANCE IN THAILAND

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์¹, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์², จันทนา แสนสุข³

Sudarat Pimonrattnakan¹, Viroj Jadesadalug², Jantana Sansook³

(Received: May 20, 2021 ; Revised : Feb 1, 2022 ; Accepted : March 16, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัย : ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนในประเทศไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อไปสู่การพัฒนามิติของความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย ดังที่อุตสาหกรรมคาดหวังไว้โดยยึด 2 ทฤษฎีหลัก คือ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ 2) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ บทความนี้นำเสนอการสังเคราะห์กรอบแนวคิดทางการวิจัยที่บูรณาการเป็นตัวแปรอิสระของความสามารถในการจัดการนวัตกรรมของอุตสาหกรรมเกษตร มีกระบวนการสร้างความสามารถในการจัดการนวัตกรรมจากการพัฒนา 2 มิติ คือ มิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ และมิติด้านกลยุทธ์ สอดคล้องกับบทความนี้ได้นำเสนอประโยชน์ทางด้านทฤษฎีและด้านนโยบายและการจัดการ รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ เพื่อต่อยอดงานวิจัยเชิงประจักษ์เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : การสังเคราะห์งานวิจัย, ความสามารถในการจัดการนวัตกรรม, ผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
PhD. Program in Management, Faculty of Management Science, Silpakorn University, e-mail :
pimon124@gmail.com

² อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Instructor, Faculty of Management Science, Silpakorn University, email : viroj_jade@hotmail.com

³ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
Instructor, Faculty of Business Administration and information Technology, Rajamangala University
of Technology, e-mail : jantana_tuk@hotmail.com

Abstract

The academics article on “The research synthesis : The capability innovation management for sustainable organization performance in Thailand” aimed to reach dimensional of development of capability innovation management for sustainable organization performance of the agricultural industry in Thailand, which expected by the industry. This based on 2 key theories: 1) Resource Base View of Theory and 2) Contingency Theory. This paper presented a synthesis of research frameworks that integrate as independent variables in capability innovation management agricultural industry. There was a process of capability innovation management from the development of two dimensions : the entrepreneurship dimensions and the strategic dimensions. Finally, this article presented the theoretical and policy benefits and management. Including various restrictions In order to further the empirical research which will be useful for academic circles in the future.

Keywords : The research synthesis, Capability innovation management, Sustainable organization performance

บทนำ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อองค์กรในภาครัฐและภาคเอกชนให้ความจำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Al-Haddad & Kotmour, 2015) นวัตกรรมองค์เป็นกิจกรรมที่นำมาซึ่งความพยายามในการทำงานร่วมกันของบุคคลากรภายในองค์กรที่จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ และนำมาความรู้ความสามารถดังกล่าวมาใช้เพื่อบริหารจัดการ ปรับปรุง ประยุกต์ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กร กระบวนการและรูปแบบการปฏิบัติงาน อันนำไปสู่การสร้างความสำเร็จร่วมกันให้เกิดขึ้นแก่องค์กร (McKeown, 2008) อุตสาหกรรมการเกษตรเป็นส่วนสำคัญหนึ่งของสังคม เมื่อมีแรงผลักดันต่างๆ เกิดขึ้น จึงส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการเกษตรเปลี่ยนแปลงไปในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ และมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในอุตสาหกรรมการเกษตร เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้หลายองค์กรตระหนักถึงความจำเป็นในความสามารถในการจัดการนวัตกรรมขององค์กรเพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบันและความอยู่รอดอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมการเกษตรในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเป็นการผลักดันให้อุตสาหกรรมการเกษตรเกิดความสามารถ

ในการจัดการนวัตกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยซึ่งครอบคลุมประเภทอุตสาหกรรมเกษตรของธุรกิจออกเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและปาล์มน้ำมัน กิจกรรมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ผลไม้กระป๋อง กิจกรรมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากข้าว และกิจกรรมอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป โดยผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ภายในองค์กรให้เกิดความเหมาะสมในการจัดการนวัตกรรมมีแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ รวมทั้งเป็นแนวทางปรับปรุงการกำหนดแผนระยะยาวด้านแรงงานขององค์กร เพื่อสร้างความเป็นนวัตกรรมของอุตสาหกรรมเกษตร และกระตุ้นให้บุคลากรตั้งศักยภาพที่มีทำให้เกิดความสร้างสรรค์เกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ๆ ภายในองค์กร ตลอดจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสร้างความได้เปรียบในระดับอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการขับเคลื่อนทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างมั่นคงยั่งยืนต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีพื้นฐานที่เป็นแนวทางหลักของความสามารถในการจัดการนวัตกรรม

การสังเคราะห์ทฤษฎีพื้นฐานได้ทำการศึกษาทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการอธิบาย ศักยภาพองค์กรของอุตสาหกรรมธุรกิจในประเทศไทย ประกอบด้วยสองทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และ 2) ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งเน้นอธิบายความสามารถบริหารจัดการองค์กรตามสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยนำทฤษฎีทั้งสองทฤษฎีมาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นกรอบในการอธิบายผลได้ดังนี้

1.1 ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ

จากมุมมองของทฤษฎีนี้จะมุ่งสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากทรัพยากรภายในองค์กร โดยองค์กรจะต้องบริหารจัดการทรัพยากรแบบมุ่งตอบสนองความเปลี่ยนแปลงมุ่งความต้องการการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ดังนั้นจึงเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร ซึ่งทฤษฎีนี้จะมีมุมมองจากฐานทรัพยากรโดยเอาทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้และความสามารถขององค์กรมาบูรณาการกัน ซึ่งมีลักษณะสำคัญ คือ การมีคุณค่า หายาก ซึ่งเป็นการยากแก่การนำมาทดแทน ยากที่คู่แข่งจะลอกเลียนแบบได้ ซึ่งนำไปสู่การสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน มุ่งเน้นผลิตภาพขององค์กรด้วยการมองการดำเนินการภายในองค์กร (Barney, J.B., Wright, M., & Ketchen Jr., D.J., 2001) อีกทั้งการบริหารทรัพยากรขององค์กรเองและความสามารถขององค์กรด้วยเช่นกันที่เกี่ยวกับทรัพยากรขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน โดยมีคุณลักษณะของทรัพยากรจะทำให้เกิดการ

สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนให้กับองค์กร คือทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรนั้นต้องมีคุณค่า ทรัพยากรมีความยากลำบากต่อการเลียนแบบจากคู่แข่ง และที่สำคัญไม่สามารถหาทดแทนได้จากที่อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืนและมีผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนอีกด้วย (Barney, J.B., Wright, M., & Ketchen Jr., D.J., 2001)

1.2 ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory)

จากมุมมองทฤษฎีเชิงสถานการณ์ในภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี กลยุทธ์การบริหารแบบเดิมใช้ไม่ได้อีกต่อไป นักบริหารปัจจุบันจำเป็นต้องตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขเชิงสถานการณ์หรือสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาตามทฤษฎีเชิงสถานการณ์ ทฤษฎีนี้เริ่มเกิดขึ้นเมื่อปลาย ค.ศ. 1950 (Sausser, Reilly, & Shenhar, 2009) และองค์กรต้องมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนตัวเองตามสถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อที่จะหาโอกาสและใช้จุดแข็งของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นและสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ในยุคปัจจุบัน

สรุป การยึด 2 ทฤษฎีหลักโดยนำประเด็นหลักความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย และสามารถนำไปสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดลองเชิงประจักษ์ในอนาคต โดยบูรณาการเป็นตัวแปรหลักและออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดลองเชิงประจักษ์ต่อไป

2. การบูรณาการการสร้างตัวแปรหลักสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการทดสอบเชิงประจักษ์

จากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 2 ทฤษฎี หลักที่นำมาเป็นแนวทางบูรณาการตัวแปรความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย และสามารถนำไปสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสู่การทดสอบเชิงประจักษ์ในอนาคต ผู้ศึกษาได้พบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการจัดการนวัตกรรม ดังนี้

2.1 มิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ

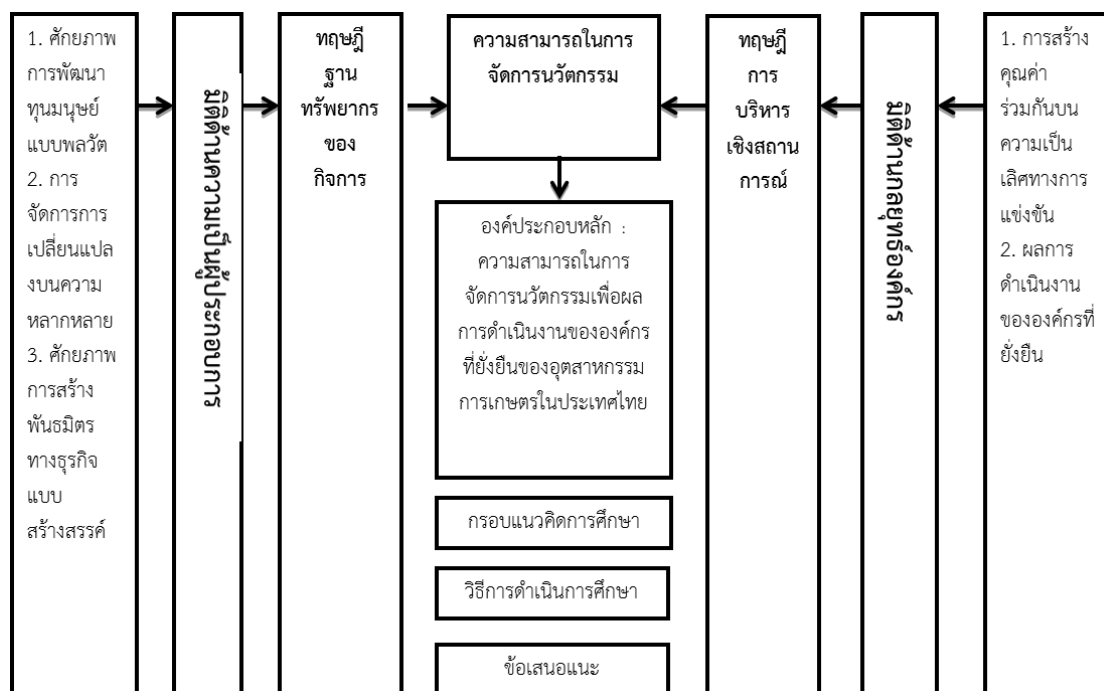
โดยองค์ประกอบด้านมิติความเป็นผู้ประกอบการ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้องค์กรต่างๆ เริ่มมีความหลากหลายที่มากขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการ (Theodorakopoulos & Budhwar, 2015) รวมถึงศักยภาพการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจแบบสร้างสรรค์ คือการสร้างพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศโดยการสร้างพันธมิตรที่มาสนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรของธุรกิจข้ามชาติธุรกิจนานาชาติและธุรกิจระดับโลก (Harimukti et al. , 2018) อีกทั้งความร่วมมือในการดำเนินธุรกิจในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการดำเนินธุรกิจ การให้การสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ถ้าธุรกิจไม่มีการใช้กลยุทธ์การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจจะทำให้ธุรกิจขาดทรัพยากร ทำให้ต้องมีพันธมิตรในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและองค์ความรู้ กลุ่มลูกค้า

ต่างๆ นั้นจึงมีความสำคัญอย่างมากในการขยายธุรกิจและเพื่อการอยู่รอด (Jeongeun et al. , 2018) รวมถึงความร่วมมือในการจัดการความรู้ความคิดสร้างสรรค์ร่วมกันองค์กรได้มีการเรียนรู้กับพันธมิตรในการจัดการความรู้ในองค์กรองค์การมีความรู้มีคุณค่าก็ต่อเมื่อความรู้นั้นได้รับการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การปรับให้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน

2.2 มิติด้านกลยุทธ์องค์กร

องค์ประกอบด้านมิติด้านกลยุทธ์ แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับการร่วมกันคิดผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ขององค์กรโดยการสนับสนุนจากลูกค้าภายใต้บริบทการสื่อสารแบบดั้งเดิมที่ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติและอิทธิพลของการสื่อสารออนไลน์ต่อการสร้างคุณค่าร่วมกัน (Shiavone et al., 2014) การพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร และการทำความเข้าใจของลูกค้าให้ประสบความสำเร็จโดยใช้ห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสรรค์คุณค่าร่วม (Chathoth et al., 2016)

สรุปหลักการบูรณาการการสร้างความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย จากทฤษฎีพื้นฐานทั้ง 2 ทฤษฎีหลักและจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แสดงได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

3. ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน

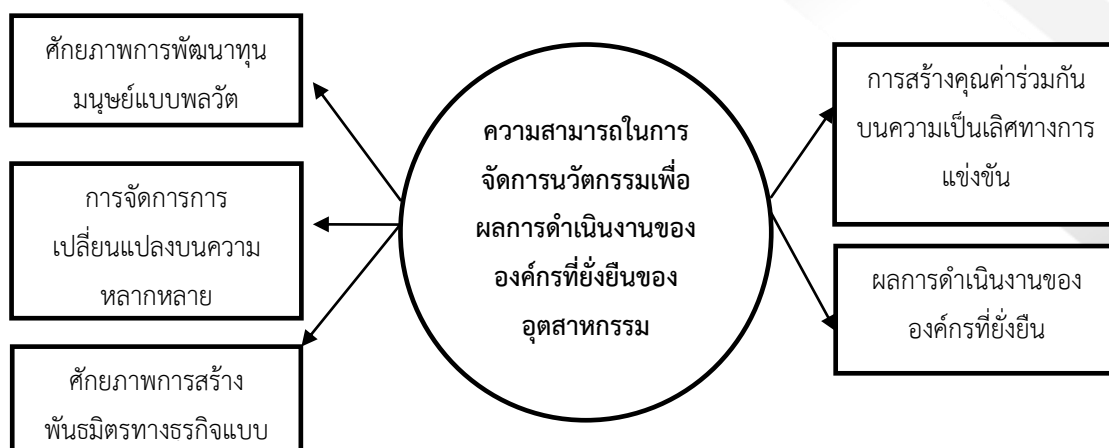
ความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเป็นความสามารถในการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและองค์ความรู้ไปสู่การสร้างผลิตภัณฑ์ กระบวนการและระบบอันเป็นประโยชน์กับกิจการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง (Lawson & Samson, 2011) ความสามารถด้านนวัตกรรมนั้นสามารถอธิบายได้หลายมิติ ทั้งกลยุทธ์ที่ส่งเสริมด้านนวัตกรรม พฤติกรรมองค์กร กระบวนการทำงาน สินค้าและการแสวงหาตลาดใหม่หรือในแง่ของวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่สนับสนุนนวัตกรรมความสามารถและทรัพยากรการบริหารจัดการความคิดสร้างสรรค์ โครงสร้างและระบบขององค์กร บรรยากาศในการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร (Zhou & Li, 2010) ดังนั้นทั้งสองมิติดังกล่าวจึงจำเป็นต้องที่ต้องมีการส่งเสริมพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการให้มีการบริหารจัดการที่ใช้มิติร่วมกันทั้งในด้านของมิติของความเป็นผู้ประกอบการและมิติด้านกลยุทธ์องค์กรที่ใช้ร่วมกันทั้งสองมิติ โดยที่นวัตกรรมเป็นผลของงานวิจัยและพัฒนาที่ได้มีการสร้างสรรค์และปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ตามแผนกลยุทธ์ในการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารองค์กรได้วางแผนเอาไว้

ผลการวิเคราะห์

1. แนวคิดด้านความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน แนวคิดด้านความสามารถในการจัดการนวัตกรรมสำหรับนักวิจัยหลายคนมีความเห็นความสามารถในการจัดการนวัตกรรมทำได้ยากเนื่องจากเป็นเรื่องของการเกิดนวัตกรรมจะต้องมีผู้สร้างนวัตกรรม หากองค์กรต้องการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการสร้างนวัตกรรม จำเป็นต้องสร้างให้สมาชิกในองค์กรซึ่งในที่นี้เป็นผู้บริหารทุกระดับและพนักงาน โดยเฉพาะพนักงานต้องทำให้มีนิสัยนวัตกรรม จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีนิสัยนวัตกรรม การมีอิสระในการทำงาน ของพนักงานเป็นสิ่งที่มีความก่อนนิสัยนวัตกรรม คือพนักงานจะต้องมีอิสระในการออกแบบ กำหนดทิศทาง การทำงานของตนเอง นำไปสู่การเรียนรู้เป้าหมายของความสำเร็จในงาน รวมถึงปัจจัยที่สำคัญของนิสัยนวัตกรรมคือการรับรู้การสนับสนุนขององค์กร (Sazandrishivili, 2009) ได้มีนักทฤษฎีหลายคนไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของ Sazandrishivili โดย Zhou and Li (2010) ได้อธิบายว่าความสามารถด้านนวัตกรรมนั้นสามารถอธิบายได้หลายมิติ ทั้งกลยุทธ์ที่ส่งเสริมด้านนวัตกรรม พฤติกรรมองค์กร กระบวนการทำงาน สินค้าและการแสวงหาตลาดใหม่หรือในแง่ของวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่สนับสนุนนวัตกรรม ความสามารถและทรัพยากรการบริหารจัดการความคิดสร้างสรรค์ โครงสร้างและระบบขององค์กร บรรยากาศในการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และ Lawson & Samson (2011) ได้อธิบายว่าความสามารถด้านนวัตกรรมเป็นความสามารถในการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและองค์ความรู้ไปสู่การสร้างผลิตภัณฑ์ กระบวนการและระบบอันเป็นประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกับกิจการอย่างต่อเนื่อง

สำหรับยุคนี้เป็นยุคแห่งการแข่งขัน ดังนั้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพที่ดีจะเป็นกลไกในการสนับสนุนการสร้างสรรค์และการประสบความสำเร็จของนวัตกรรม (Padilha & Gomes, 2016) รวมถึงการนำระบบสารสนเทศต่างๆ เข้ามาใช้ในการดำเนินงานขององค์กรจะสามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน อำนวยความสะดวกในการทำงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการใช้ข้อมูลร่วมกันและช่วยในการประสานงานต่างๆ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ก็ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Kmieciak, Michna & Meczynska, 2012) สิ่งที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จคือผู้บริหารต้องสร้างความเป็นนวัตกรรมขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการจัดการนวัตกรรมของกิจการสนับสนุนและส่งเสริมนวัตกรรมขององค์กรมีความทุ่มเทมุ่งมั่นด้วยใจจริงในการบริหารจัดการการส่งเสริม 1) องค์ประกอบศักยภาพการพัฒนาทุนมนุษย์แบบพลวัตที่ต้องคำนึงถึงด้านการมุ่งเน้นความแตกต่างของปัจเจกบุคคลด้านการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างคุณค่าความสามารถที่โดดเด่นและด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 2) องค์ประกอบด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงบนความหลากหลายที่ต้องคำนึงถึงด้านการมุ่งเน้นความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กรด้านการจัดการความหลากหลายของการใช้เทคโนโลยีด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการผลิตและด้านการสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม 3) องค์ประกอบศักยภาพการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจแบบสร้างสรรค์ที่ต้องคำนึงถึงด้านความยืดหยุ่นในความร่วมมือทรัพยากรของธุรกิจและศักยภาพการจัดการความรู้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ 4) องค์ประกอบการสร้างคุณค่าร่วมกันบนความเป็นเลิศทางการแข่งขันต้องคำนึงถึงด้านการสร้างสรรค์คุณค่าในการดำเนินการร่วมกันขององค์กรและด้านความเป็นเลิศในการตอบสนองอย่างรวดเร็ว 5) องค์ประกอบผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนต้องคำนึงถึงผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและด้านผลการดำเนินงานด้านการสร้างคุณค่าต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์ประกอบดังกล่าวสามารถส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมในยุคปัจจุบันที่มีความรุนแรงทางการแข่งขันมากขึ้น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางระบบการค้าเข้าสู่ความตลาดโลก จึงทำให้นวัตกรรมเข้ามาเป็นสิ่งสำคัญที่จะมาช่วยในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในการแข่งขันกันในภาคธุรกิจและการแข่งขันระหว่างประเทศ

จากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม นำมาบูรณาการตัวแปรหลัก คือความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย เพื่อไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับผู้สนใจในอนาคต เพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น จึงแยกให้เห็นตัวแปรบูรณาการหลักและตัวแปรสังเกตได้อย่างชัดเจน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 กรอบแนวคิดการบูรณาการความสามารถในการจัดการวิกฤตการณ์

ที่มา : จากการทบทวนวรรณกรรม

สรุปผล

การสังเคราะห์แนวคิดความสามารถในการจัดการวิกฤตการณ์เพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศไทย มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน โดยมีประเด็นไปที่การมุ่งเน้นความแตกต่างของปัจเจกบุคคล การพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างคุณค่าความสามารถที่โดดเด่น การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กร การจัดการความหลากหลายของการใช้เทคโนโลยีการผลิต การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม ความยืดหยุ่นในความร่วมมือทรัพยากรของธุรกิจ ศักยภาพการจัดการความรู้ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ 2) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งเน้นอธิบายความสามารถบริหารจัดการองค์การตามสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ โดยมีประเด็นไปที่การมุ่งการสร้างคุณค่าร่วมกันบนความเป็นเลิศทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนจากทั้ง 2 ทฤษฎีสามารถนำมาเป็นแนวทางบูรณาการตัวแปรหลักด้านความสามารถในการจัดการวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนา 2 มิติ คือมิติด้านความเป็นผู้ประกอบการ 3 ด้าน และมิติด้านกลยุทธ์องค์กร 2 ด้าน ที่ควรบูรณาการมีการผสมผสานกันจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยและนักวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทางทฤษฎี

1.1 การบูรณาการจากทั้ง 2 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ ที่ให้ความสำคัญในมุมมองจากฐานทรัพยากรโดยเอาทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้และความสามารถขององค์กรมาบูรณาการกัน (Barney, 1991) และให้ความสำคัญในการการบริหารทรัพยากรขององค์กรเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน 2) ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ ที่มุ่งให้ความสำคัญในมุมมองทฤษฎีเชิง

สถานการณ์ในภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ซึ่งกลยุทธ์การบริหารแบบเดิมๆ ไม่สามารถใช้ได้อีกต่อไป (Sausser, Reilly, & Shenhar, 2009) เมื่อมีการบูรณาการร่วมกันกับทฤษฎีฐานทรัพยากรของกิจการ กับทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ จะพบองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยและนักวิชาการสามารถนำมาบูรณาการเป็นทฤษฎีพื้นฐานเพื่อสร้างกรอบแนวคิดด้านความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน และมีการสร้างสรรค์มิติอื่นๆ อีกที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการต่อไป

1.2 หากนักวิจัยและนักวิชาการมุ่งเน้นความสามารถในการจัดการนวัตกรรมเพื่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืน ควรเพิ่มทฤษฎีฐานความรู้ของกิจการ (Knowledge-based Theory) ที่มุ่งเน้นการพัฒนา รูปแบบขององค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนความรู้เป็นทรัพยากรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและสามารถที่จะเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้ โดยบูรณาการเป็นทฤษฎีพื้นฐานใช้ในงานวิจัยได้อย่างเกิดประสิทธิผลและสามารถต่อยอดงานวิจัยในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะทางการจัดการ

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน ดังนี้

2.1 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการและผู้บริหารมีการวางแผนนำหลักการศักยภาพการพัฒนาทุนมนุษย์แบบพลวัตมาใช้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลในเชิงบวกต่อการดำเนินงานขององค์กรที่ยั่งยืนที่เกิดขึ้นจากความต้องการของบุคลากรและผู้บริหารโดยตรง เพื่อเป็นการหาช่องว่างในการการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะที่องค์กรคาดหวังและพัฒนาตนเองเพื่อที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

2.2 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารมีการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายซึ่งทำให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมุ่งเน้นไปที่การรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต อีกทั้งผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานประเภทอื่นสามารถนำแนวทางนี้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรของตนเอง เพื่อให้การจัดการการเปลี่ยนแปลงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยยึดเป็นแนวทางที่เน้นการบริหารเพื่อให้เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่สุดในการสร้างความสามารถในการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนแก่องค์กรทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

2.3 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารได้ทราบถึงการที่จะทำให้องค์กรนั้นมีศักยภาพการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจแบบสร้างสรรค์ให้เกิดพลังที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรได้อย่างสมบูรณ์นั้นทางองค์กรจะต้องเข้าใจถึงการมีความยืดหยุ่นในความร่วมมือทรัพยากรของธุรกิจต่างๆ รวมถึงศักยภาพการจัดการความรู้ของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ กระบวนการเรียนรู้จากพันธมิตรต่างๆ ในด้านนวัตกรรมหรือเทคนิควิธีการทำงานต่างๆ ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ถ้าไม่ได้ร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจด้วยกันมา กำหนดเป็นความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจนผ่านการประมวลความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จทางธุรกิจ

2.4 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารในการสร้างคุณค่าร่วมกันบนความเป็นเลิศทางการแข่งขันในการสร้างสรรค์คุณค่าในการดำเนินการร่วมกันขององค์กรรวมถึงการสร้างความเป็นเลิศในการตอบสนองอย่างรวดเร็วขององค์กร โดยทางองค์กรสามารถใช้การสร้างคุณค่าร่วมกันระหว่างองค์กรและลูกค้าและบริหารความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับลูกค้าบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยมุ่งเน้นที่ส่วนของกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่เริ่มจากการวางกลยุทธ์ เนื้อหาที่จะสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าเพื่อสร้างความต้องการมีส่วนร่วมของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- Al-Haddad, S., & Kotnour, T. (2015). Integrating the Organizational Change Literature: A Model for Successful Change. *Journal of Organizational Change Management*, 28, 234-262.
- Barney, J.B., Wright, M., & Ketchen Jr., D.J. (2001). The resource-based view of the firm: Ten years after 1991. *Journal of Management*, 27(6), 625-641.
- Chathoth, P.K., Ungson, G.R., Harrington, R.J. & Chan, E.S.W. (2016). Co-creation and higher order customer engagement in hospitality and tourism services: A critical review. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(2), 222 - 245.
- Harimukti, W., Harm-Jan, S., & Aard, G. (2018). Exploring stakeholders' support in international equity placement strategic alliance. *Gadjah Mada International Journal of Business*, 20(2), 205-228.
- Jeongeun, S., Tae-Eung, S., & Hyun-Woo, P. (2018). A network analysis of strategic alliance drivers in ICT open ecosystem: with focus on mobile, cloud computing and multimedia. *Multimedia Tools and Application*, 77(12), 14725 - 14745.
- Kmieciak, R., Michna A., & Meczynska, A. (2012). Innovativeness, Empowerment and IT capability: Evidence from SMEs. *Industrial Management and Data Systems*, 112(5), 707-728. Retrieved from www.emeraldinsight.com/doi/pdf/10.1108/02635571211232280
- Lawson, B., & Samson, D. (2001). Developing Innovation Capability in Organizations: A Dynamic Capabilities Approach. *International Journal of Innovation Management*, 5(03), 377-400.
- McKeown, M. (2008). *The Truth About Innovation*. London, Prentice Hall.

- Padilha, C. K., & Gomes, G. (2016). Innovation Culture and Cerformance in Innovation of Products and Processes: a Study in Companies of Textile Industry. *RAI Revista de Administração e Inovação*, 13(4), 285-294.
- Sauser, Brian J., Richard R. Reilly, and Aaron J. Shenhar. (2009). Why projects fail? How contingency theory can provide new insights–A comparative analysis of NASA’s Mars Climate Orbiter loss. *International Journal of Project Management*, 27(7), 665-679.
- Sazandrishvili, N. (2009). *Contextual and Personal Antecedents of Innovative Behavior*. (Master Thesis Project, University of Twente).
- Shiavone, F., Metallo, C., & Agrifoglio, R. (2014). Extending the dart model for social media. *International Journal of Technology Management*, 66(4), 271-287.
- Theodorakopoulos, N., & Budhwar, P. (2015). Guest Editors' Introduction: Diversity and Inclusion in Different Work Settings: Emerging Patterns, Challenges, and Research Agenda. *Human Resource Management*, 54(2), 177-197. Doi:10.1002/hrm.21715
- Zhou, K. Z., & Li, C. B. (2010). How strategic orientations influence the building of dynamic capability in emerging economies. *Journal of Business Research*, 63(3), 224-231.